

Yhteenvedo haastattelusta, TESS-hanke

Yhteisöaloitteen nimi: Pohjois-lin kyläyhdistys ry.

Osoite: Virkkulantie 27, 91100 Ii, Finland. Pohjois-lin kylä sijaitsee Iin kunnassa n. 30 km pohjoiseen Oulusta, E4-tien varrella.

Haastateltavan nimi: kyläyhdistyksen pj. Anita Sievänen, ollut mukana toiminnassa vuodesta 2009 saakka

Haastattelija: Johanna Pihlajamaa, projektisuunnittelija, Luonnonvara-alan osasto, Oulun ammattikorkeakoulu.

Toiminnan kuvaus

Pohjois-lin kyläyhdistys toimii kylän asukkaiden edunvalvojana, huolehtii kyläläisten sosiaalisista tarpeista järjestämällä erilaisia aktiviteetteja kuten tapahtumia, koulutusta, harrastusmahdollisuuksia sekä pitää huolta myös kylän viihtyisyydestä, jotta asukkaat viihtyisivät kotikylässään. Toimii myös välittäjänä Iin kunnan ja Pohjois-lin asukkaiden välillä. Kyläyhdistys osallistuu kansalliseen HINKU-projektiin, jossa tavoitteena on vähentää kylän hiilidioksidipäästöjä ja tulla vähitellen hiilineutraaliksi kyläksi. Osana tätä projektia tarjotaan kylän asukkaille neuvoa ja apua energiansäästöön ja vähähiilisten energiaratkaisujen toteuttamiseen (esim. aurinkopaneelit, maalämpö).

Yhdistyksen kokoukset ja monet tapahtumista järjestetään Pohjois-lin koulun yhteydessä sijaitsevassa ”kylätalossa” ja koulurakennus on myös yhdistyksen käytössä tarvittaessa.

Yhdistys on osa Iin kylät-verkostoa sekä Pohjois-Pohjanmaan kylät ry:tä, joka puolestaan kuuluu Suomen Kylätoiminta ry:hyn.

Yhdistyksen toiminta koostuu mm. tiedottamisesta (tilaisuudet, kylän oman lehden toimittaminen ja jakelu, facebook- ja www-sivujen ylläpito), tapahtumien järjestämisestä, talkoista, sisäisistä tapaamisista (hallitus, vuosikokous), osallistumisesta sidosryhmien tapahtumiin ja kokouksiin. Toimintaan ja tapahtumiin osallistuvat ovat pääsääntöisesti tuttuja keskenään, tietenkin mukana on myös uusia osallistujia, varsinkin jos on kyse suuremmasta tapahtumasta. Yhdistyksen toiminnan, strategian ja päätösten taustalla on aina paikallisten ihmisten tarpeiden ja etujen edistäminen. Näistä keskustellaan hallituksen kokouksissa ja

vuosikokouksissa mutta paljon myös epävirallisesti kun yhdistyksen jäsenet tai hallituksen jäsenet tapaavat toisiaan jokapäiväisissä toimissaan.

Yhdistyksen perustaminen ja jäsenet

Kyläyhdistys on perustettu 7.5.1987. Yhdistyksen perusti 39 kyläläistä, joista arviolta 50% oli naisia ja 50% miehiä. Yhdistykseen voi liittyä kuka tahansa kylän asukas, tai kannatusjäseneksi myös muualla asuva (esim. kesämökkiläiset) Jäsenmaksu on 12 € vuodessa (2014). Tällä hetkellä jäsenenä on 100 taloutta. Jäsenmäärä on kasvanut pikku hiljaa vuosi vuodelta, niin että jäseniä on tällä hetkellä enemmän kuin 5 vuotta sitten. Aktiivisimpia jäseniä ovat hallituksen jäsenet (6 kpl) ja talkoisiin osallistuvat jäsenet (n.15-25 ihmistä/talkoot). Aktiivisista jäsenistä 50% on naisia ja 50% miehiä. Nämä aktiivit käyttävät keskimäärin n. 3 h kuukaudessa yhdistyksen toimintaan, mutta joidenkin kohdalla (esim. pj, sihteeri jne.) tämä tuntimäärä on paljon suurempi. Aktiivien määrä on pysynyt suunnilleen samana viimeisen viiden vuoden aikana. On mahdotonta arvioida paljonko näille vapaaehtoisille pitäisi maksaa palkkaa, jos kyse olisi palkkatyöstä eikä vapaaehtoisuudesta. Tällä hetkellä yhdistyksellä ei ole yhtään palkattua työntekijää, vaan kaikki ovat vapaaehtoisia. Työntekijöiden palkkaaminen voi olla mahdollista joskus tulevaisuudessa, mutta tällä hetkellä se ei ole ajankohtaista.

Arviolta suurin osa, eli lähes kaikki yhdistykseen liittyneistä ihmisistä tunsivat toisensa, tai ainakin monia yhdistyksen silloisista jäsenistä ennen kuin liittyi yhdistykseen. Kaikki jäsenet (kannatusjäseniä lukuun ottamatta) asuvat Pohjois-lissä eli yhdistyksen lähialueella. Jäsenet ovat kantasuomalaisia, ja heistä 60% on yli 40-vuotiaita. Heidän joukossaan ei ole merkittävässä määrin huono-osaisia tai marginaaliryhmien edustajia.

Edut/hyödyt jäsenille

Yhdistyksen kyläläisille tuottamat edut ovat pääsääntöisesti virkistykseen liittyviä. Yhdistys ei tuota tai valmista mitään tuotteita, joista voisi olla ekonomista hyötyä jäsenille tai sidosryhmille. Virkistäytymiseen liittyvät edut ovat kaikkien yhdistyksen jäsenten saatavilla, mutta niistä voivat hyötyä myös muut, kuten kylän muut asukkaat ja esim. tapahtumiin osallistuvat ulkopaikkakuntalaiset jne.

Haastateltujen mukaan kyläyhdistyksen vaikutukset kylän esteettiseen arvoon ovat hyvin myönteisiä. Tästä esimerkkinä mm. Hiastinhaaran kunnostushanke, hiihtoladun taukopaikan ylläpito ja hoito, perinnemaiseman huolto ja lammashaan ylläpito sekä kylän julkisilla paikoilla olevien kukkaistutusten ylläpito. Myös erilaiset kulkuväylien (kuten pyörätiet) kunnostusten ja rakentamisen edistäminen kuuluu yhdistyksen toimintaan.

Päätöksenteko

Suurimmat strategiset päätökset tehdään yhdistyksen lakisääteisissä vuosikokouksissa keväisin ja syksyisin. Päätöksentekijöinä ovat vuosikokouksiin osallistuvat jäsenet ja hallituksen jäsenet. Hallituksen jäsenistä tällä hetkellä 50% on naisia ja 50% miehiä. Hallitus päättää mm. toiminnasta ja talouteen liittyvistä seikoista. Päätöksentekoprosessi on ollut samanlainen viimeisen 5 vuoden ajan ja se koetaan edelleen erittäin hyvin toimivaksi ja interaktiiviseksi, joka tarkoittaa että yhdistyksen jäsenillä on mahdollista halutessaan päästä osallistumaan analyysihin ja keskusteluihin, joiden pohjalta päätöksiä tehdään ja näillä keskusteluilla on relevantti ja merkityksellinen rooli päätöksenteossa.

Yhdistyksen mukaan millään lailla, tai julkisella menettelytavalla tai julkisella rahoituksella ei ole ollut merkittävää roolia yhdistyksen toiminnan alkamiselle tai kehittymiselle. Erillisiin projekteihin on saatu rahoitusta Oulun seudun Leaderilta sekä lin lähineuvostolta.

Millään yksittäisellä lailla tai menettelytavalla ei ole muodostanut merkittävää estettä toiminnalle tai yhdistyksen kehittämiselle, mutta yleinen byrokratian määrä (kunta/valtio/EU-taso) aiheuttaa jos ei esteitä niin ainakin hidastaa toiminnan kehittämistä, koska on otettava huomioon niin monia lakipykälä ja direktiivejä.

Yhteistyöverkostot

Tärkeimmät samankaltaiset toimijat lähialueilla ovat lin muut kylät ja niissä toimivat kyläyhdistykset. Näiden kanssa tärkein vuorovaikutuksen väline on kerran kuussa tapahtuva kokoontuminen vuorotellen jossakin näistä kylistä. Näiden kokousten tarkoitus on tarjota mahdollisuus keskusteluun ajankohtaisista kylien asukkaita koskevista asioista, tiedon jakaminen. Yhteistyötä tehdään myös yhteisten tapahtumien järjestämisen muodossa. Tämä vuorovaikutusmahdollisuus nähdään erittäin tärkeänä kyläyhdistyksen toiminnan jatkumisen ja kehittämisen kannalta. Yhteistyön myötä tiedonkulku on parantunut ja yhteistyö hyödyttää kaikkien kylien asukkaita. Yhdistys toivoisi, että yhteistyö myös muiden Pohjois-Pohjanmaan kyläyhdistysten kanssa voisi kehittyä. On mahdollista, että alueen muut kyläyhdistykset ovat ottaneet mallia toimintaansa Pohjois-lin kyläyhdistyksen aktiivisesta toiminnasta. Kyläyhdistys on esitellyt toimintaansa vieraille esimerkiksi Pohjois-Karjalasta ja Lapista. Myös Pohjois-lin kyläyhdistyksen edustajia on vierailut lukuisissa muissa kylissä mm. Pohjois-Pohjanmaalla ja pyrkinyt hankkimaan tietoja hyväksi koetuista toimintatavoista noissa kylissä.

Esimerkkejä muista tärkeistä yhteistyökumppaneista ovat Oulun seudun Leader, lin kunta, lin lähineuvosto, li-instituutti, Pohjois-lin jakokunta, PVO vesivoima, lilaakso Oy sekä Pohjois-

Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys. Näiltä on saatu mm. neuvoja ja rahoitusta kyläyhdistyksen projekteihin.

Pohjois-lin kyläyhdistys on poliittisesti sitoutumaton toimija eikä se ole osallistunut poliittisiin kampanjoihin, protesteihin tms. kuluneen vuoden (2014) aikana, eikä tarkoitus ole tehdä sellaista jatkossakaan.

Innovaatiot

Malli, jonka kyläyhdistys on luonut yhdessä kunnan kanssa paikallisen ympäristön hoitoon voidaan nähdä eräänlaisena innovaationa, koska vastaavaa toimintaa ei alueella ole ennen ollut. Tarvetta kovin radikaaliin, aikaisemmasta merkittävästi poikkeavien innovaatioiden kehittelyyn kyläyhdistyksellä ei tällä hetkellä ole. Muiden kehittämää innovaatioita, kuten aurinkopaneeleja testataan kuitenkin mielellään. Kyläyhdistyksellä ei ole hallussaan patenteja eikä merkittävää yhteistyötä muiden innovaatioita kehittäneiden tahojen kanssa ole.

Taidot

Tärkeimmät kyläyhdistyksen toimintaa pyörittämiseen tarvittavat taidot ovat järjestötoiminnan tuntemus, it-aidot, taloudenhallinta ja hyvät sosiaaliset taidot. Myös jäsenten ammattiosaamista hyödynnetään yhdistyksen toiminnassa hyvin paljon.

Indicators		CBI Aims/Objectives	Is it relevant? (1)	How important (2)	Degree of achievement (3)	Ranking (4)
Environmental	GHG Emissions	Combating climate change: reducing greenhouse gases/offsetting emissions (e.g., sequestration)	yes	7	3	5
	Energy, water, waste	Using natural resources more efficiently. Reducing waste.	yes	7	3	
	Cultural service/environmental	Raising environmental awareness	yes	8	4	

		among members/local community/population				
Social	Social capital (bonding/bridging)	To stimulate/promote social interaction/net working between participants and with the local community	yes	9	6	4
	Social inclusion (internal/external)	To involve/help/integrate/reach a diversity of beneficiaries (in terms of class, ethnicity, gender), including disadvantaged people	yes	9	6	
	Empowerment (1, 2)	To enable participants and the local community to have more capabilities to improve their daily lives	yes	9	6	
	Social innovation	To promote new/different/more sustainable behaviors, life styles, social practices	yes	9	6	
Political	Political mobilisation (a, b)	To mobilise people towards a shared political goal (e.g., to promote social/political change and influence the political agenda, push for policy reforms, etc.)	no	1	1	1
	External networking with other initiatives	To build/strengthen a network of	yes	8	6	

		engaged/similar initiatives/communities				
	External networking with other actors/organizations/communities	To build/support/create/engage a network of) other (political) actors/organizations/institutions..."power in numbers"	yes	8	6	
Economic	Financial sustainability/Organizational effectiveness	To develop/experiment/demonstrate a well-functioning business/organizational model/strategy	yes	8	1	3
	Economic benefits to participants	To deliver material benefits to participants (i.e. quality goods and services at lower prices, etc.)	yes	8	4	
	Local economic impact /self-sufficiency	To revitalize the local/community economy (e.g. creating new jobs, revitalize deprived areas, improve local economic activities, etc. and/or to improve the self-sufficiency of the local community (local money is spent locally / off-the-grid / self-organization)	yes	8	4	
Technological	Innovativeness	To create/improve/diffuse innovations, product and service	yes	8	5	2

		delivery to respond to a demand which is unfulfilled in the market, etc.				
	Human capital externalities	To provide learning occasions/infrastructure, diffuse skills/knowledge and/or to enhance the skills of participants	yes	8	5	